

1. Operasjonalisering

Operasjonalisering betyr å konkretisere eller å gjøre målbart. God operasjonalisering er en forutsetning for relevant innsamling av data og dermed for god forskning. Drøft hvordan vi kan operasjonalisere:

- inntekt
- fattigdom
- utdanning
- alkoholforbruk blant studenter
- religiøsitet
- kjønnsroller

Diskuter også mulige svakheter ved ulike operasjonaliseringer.

Operasjonaliseringer må ofte gjøres pragmatisk. Dvs at en må velge en operasjonalisering som er praktisk gjennomførbar, selv om den kanskje ikke er perfekt eller fullstendig dekkende. En del av diskusjonen dreier seg derfor også om hvordan vi skal få fatt i de data som skal anvendes, enten ved å bruke foreliggende informasjoner, eller ved å samle inn dem inn selv.

2. Hypoteseformulering

En hypotese sier noe om sammenheng mellom variabler.

Vi tar utgangspunkt i fenomenet kjønnsroller. Et tydelig utviklingstrekk i de siste tiårene er endringer i kjønnsrollemønsteret. Særlig ser en dette i forhold til kvinners plass i arbeidslivet. Formulér noen begrunnede hypoteser om årsakene til disse endringene.

Klargjør hva som er avhengige og uavhengige, eventuelt mellomliggende variabler.

Diskuter deretter hvordan disse hypotesene kan belyses ved bruk av foreliggende eller nye data.

3. Modellutvikling

En modell viser sammenhenger mellom flere forhold, og hvordan disse til sammen kan ha betydning for det fenomenet vi er interessert i å belyse.

Ta utgangspunkt i egne erfaringer og lag en modell over forhold som kan ha betydning for arbeidsinnsatsen blant studentene på et universitet eller en høyskole. Husk at en modell som skal være anvendbar ikke må fremstilles alt for komplisert. Det er som oftest en fordel å uttrykke modellen billedlig i form av en figur.

Ta f.eks. utgangspunkt i den modellen som er gjengitt på s 75 og 123.

4. Tre teoretiske paradigmer

Lønnsstatistikkene viser tydelige forskjeller mellom inntekter for kvinner og menn. I gjennomsnitt er inntekten for heltidsarbeidende kvinner 86 % av menns. Mange kvinner arbeider også deltid. Data om dette finnes på www.ssb.no og i likelønnskommisjonens innstilling (NOU 2008:6)

Viktige årsaker til kvinners lavere lønn er at det er færre kvinner i ledende stillinger, og at det gjennomgående er lavere lønnsnivå i kvinneledende enn i mannsdominerte bransjer og yrkesgrupper.

Formulér og diskuter ulike forklaringer på denne situasjonen, med utgangspunkt i henholdsvis et strukturfunksjonalistisk, et konfliktteoretisk og et handlingsteoretisk perspektiv.

5. Validitet og reliabilitet

Forklar hva som menes med validitet og reliabilitet. Hvorfor er dette forhold av kritisk betydning i empirisk forskning, og dermed i sosiologisk kunnskapsproduksjon? Er det noen sammenheng mellom disse to forholdene?

Ta utgangspunkt i en spørreskjemaundersøkelse, som kan gjennomføres ved selvutfylling eller i form av personlig intervju (telefon eller ansikt-til-ansikt). Diskuter faktorer som kan redusere reliabiliteten i undersøkelsen, og hva slags virkemidler en kan ta i bruk for å få datagrunnlaget til å bli så pålitelig som mulig.

6. Utvalgsmetoder

Vi skal lage en undersøkelse som sier noe om hvordan studentene i sosiologi på vårt eget lærested vurderer studiesituasjonen og undervisningstilbudet. Hvordan kan vi gå frem i praksis for å sikre oss at de svarene vi får er representative?

I læreboka fremmes følgende påstand: Meningsmålinger som gjøres ved at folk ringer inn og stemmer i forbindelse med debattprogrammer i fjernsynet, er verdiløse!

Diskuter denne påstanden. Kan slike meningsmålinger tenkes å ha noen betydning, eller kan de avskrives som harmløs underholdning?

7. Datainnsamling

Vi får følgende oppgave: Lag en undersøkelse av arbeidsmiljøet for kassabetjeningen i stormarkedet. Diskuter fordeler og ulemper ved ulike metoder for datainnsamling.